

А.А. Колупаєва, Л.В. Коваль, І.В. Луценко, А.В. Лапін, Н.О. Квітка.
Організаційно-педагогічні умови діяльності асистента вчителя в
інклюзивному навчальному закладі.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Навчально-методичний посібник

УДК: 371.3
ББК

*Рекомендовано комісією зі спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
(протокол №10 від 1 грудня 2014 року)*

«Організаційно-педагогічні умови діяльності асистента вчителя в інклюзивному навчальному закладі» (навчально-методичний посібник)/ За заг. ред. Колупаєвої А.А. – К. - 2014. – 252 с.

ISBN

За загальною редакцією Колупаєвої А.А., доктора педагогічних наук, професора.

Авторський колектив: Колупаєва А.А., д.пед.н., проф., (розділ 3, 4), Луценко І.В., н.с., (розділ 1, 2, 3), Компанець Н.М., к.психол.н., с.н.с., (розділ 4), Коваль Л.В., к.пед.н., н.с., (розділ 5, 6), к.пед.н., с.н.с., Квітка Н.О., н.с., (розділ 5)

Рецензенти: Февчук Н.М., директор школи І ступеню «Паросток» №802 м. Києва;
Ярмола Н.А., к.пед.н., завідувач сектору корекційної освіти відділення
науково-методичного забезпечення змісту корекційної та інклюзивної освіти
Інституту інноваційних технологій і змісту освіти

У навчально-методичну посібнику представлено особливості роботи асистента вчителя в інклюзивному навчальному закладі. Здійснено теоретичне обґрунтування та окреслено дидактико-методичне забезпечення змісту його діяльності. Зокрема, розроблено алгоритм адаптації та модифікації програмового матеріалу з предметів мовного, математично-природничого та естетичного циклів, який ґрунтується на діагностичних результатах дослідження стану пізнавального розвитку дитини.

У посібнику проаналізовано міжнародний досвід інклюзивної практики. Розглянуто нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання. Проаналізовано та висвітлено особливості вітчизняної практики досвіду роботи асистента вчителя у початковій ланці освіти.

Посібник адресовано асистентам вчителя, педагогам загальноосвітніх закладів, методичним працівникам, слухачам курсів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, студентам педагогічних вузів, працівникам соціальних служб, батькам дітей з особливими освітніми потребами.

УДК: 371.3
ББК
ISBN

© Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, 2014.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
I РОЗДІЛ. СУЧАСНЕ ЗАКОНОДАВЧЕ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	
1.1. Міжнародні документи з регулювання інклюзивної освіти.....	9
1.2. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання в Україні.....	14
II РОЗДІЛ. РОЛЬ, ФУНКЦІЇ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ	
2.1. Міжнародний досвід діяльності асистента вчителя (на прикладі діяльності педагогів провінції Альберти (Канада).....	19
2.2. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в класі з інклюзивним навчанням.....	34
III РОЗДІЛ. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	
3.1. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітньому навчальному закладі.....	42
3.2. Індивідуалізація навчально-виховного процесу. Складання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами.....	57
3.3. Планування уроку.....	69
3.4. Організація інклюзивного навчання у навчально-реабілітаційному центрі.....	73
IV РОЗДІЛ. ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	
4.1. Діти, які мають труднощі у навчанні: хто вони.....	83
4.2. Діти з мовленнєвими порушеннями.....	83
4.3. Діти із затримкою психічного розвитку.....	87
4.4. Діти із порушенням зору.....	89
4.5. Діти із порушенням слуху.....	92
4.6. Діти із порушенням опорно-рухового апарату.....	94
4.7. Діти із гіперактивністю та дефіцитом уваги.....	98
4.8. Діти з раннім дитячим аутизмом.....	100
4.9. Психічний інфантилізм у дітей.....	103
4.10. Діти з мінімальною мозковою дисфункцією (ММД).....	108
4.11. Діти з гіпердинамічним синдромом.....	110

V РОЗДІЛ. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

5.1. Інформаційні технології як інструментарій вивчення дитини з особливими освітніми проблемами.....	113
5.2. Використання ПМК ЕС «Лонгітюд» у роботі асистента вчителя.....	119

VI РОЗДІЛ. ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ ЩОДО ЗАСВОЄННЯ ПРОГРАМОВОГО МАТЕРІАЛУ ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

6.1. Особливості засвоєння предметів природничо-математичного циклу дітьми з особливими освітніми потребами.....	127
6.2. Особливості засвоєння предметів мовного циклу дітьми з особливими освітніми потребами.....	133
6.3. Корекційно-розвивальні можливості викладання предметів художньо-естетичного циклу.....	142
6.4. Зміст роботи асистента вчителя на уроках різних предметних циклів.....	147

VII РОЗДІЛ. З ДОСВІДУ РОБОТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.

7.1. Білоцерківська загальноосвітня школа І-ІІІ ст. №15 Білоцерківської міської ради Київської області.....	189
7.2. Комунальний заклад освіти «Багатопрофільний навчально-реабілітаційний ресурсно-методичний центр корекційної роботи та інклюзивного навчання» Дніпропетровської обласної ради.....	222

ЛІТЕРАТУРА.....	249
------------------------	------------